

Dasgupta Review

– miten kehittää suomalaista talouspolitiikkaa?

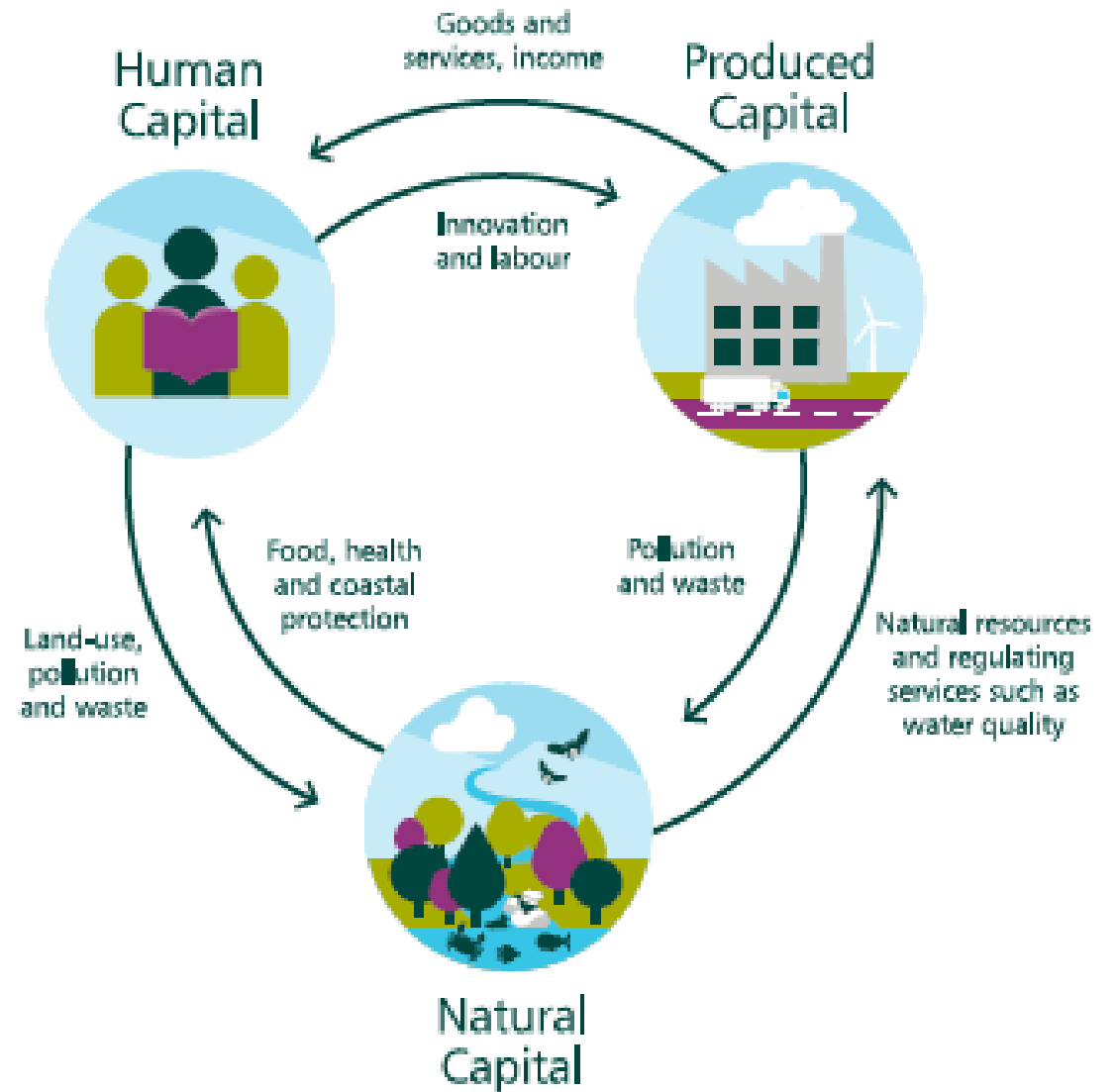
Kommenttipuheenvuoro, Anni Huhtala, VATT

Dasguptan raportin tärkein viesti

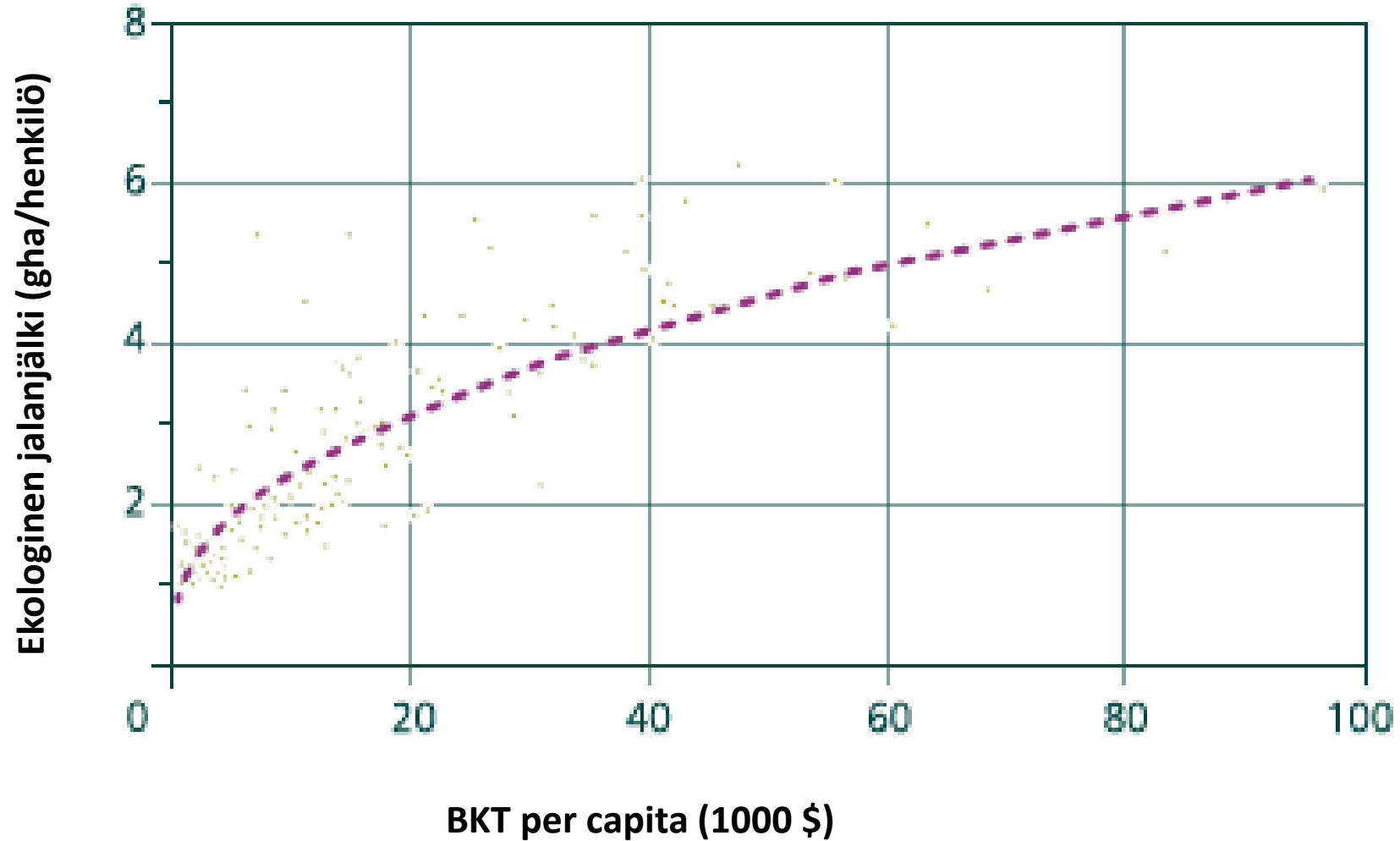
Luontopääoma on varallisuutta, jonka vaaliminen yhtä tärkeää kuin muiden vaurauden lähteiden

Luonnon monimuotoisuus vaikuttaa talouden resilienssiin ja ihmisten hyvinvointiin

Taloustiede tarjoaa hyvät välineet analysoida politiikkaa – luontopääoman hupeneminen ei ole taloustieteen vika

Ekologinen jalanjälki (pysty akseli) ja tulot (vaaka-akseli)

Mitä opittavaa suomalaisella talouspolitiikalla?

- Kannattaa lukea Dasgupta Review – taloustieteilijäkin ymmärtää
- Makromalleihin mukaan luontopääoma ja sen mahdollistama resilienssi – vaikeaa, mutta välttämätöntä talouden ymmärtämiseksi
- Varallisuuden muutokset \neq BKT
- Arvioitava investointien kokonaistaloudellinen kannattavuus; yhteiskunnallinen kustannus-hyötyanalyysi ja varjohinnat
- Verotus, tuet ja muu säätely suunniteltava korjaamaan nykyisiä institutionaalisia puutteita; myös kieltoja ja rajoitteita käytettävä, kun kyseessä suuret riskit ja epävarmuus
- Rahoituslaitosten ja –markkinoiden merkitys tunnistettava paitsi valvonnassa myös tiedon jakamisessa; mallina esim. Hollannin keskuspankin kartoitus luontokadon vaikutuksista maan rahoitussektorille
- Yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden kanssa – mallia kehitystyöstä

Poliittisesti vaikeaa, mutta jos Suomi aikoo olla kokoaan suurempi maailmalla, sen on ymmärrettävä myös globaalin luontopääoman hupenemisen mekanismit, syyt ja seuraukset

...työtä riittää myös kotimaassa meidän kaikkien talousosaamisen parantamiseksi

10. helmikuuta 2021

Hyvinvointivaltio on vaarassa

Ruotsalainen tekee yhdeksässä päivässä sen, minkä suomalainen kymmenessä. Vuonna 2008 Suomen tavaraviennin kilohinta oli 1,55 euroa, vuonna 2019 enää 1,28 euroa.

Hyvinvointivaltio vaatii tulovirtaa, talouskasvua. Kasvu syntyy joko työvoiman tai tuottavuuden kasvusta. Mieluummin molemmista. Kun työvoimapanos ei Suomessa ole kasvussa eikä tuottavuuskaan tunnu parantuvan, molemmat kasvun elementit ovat vaarassa.

Tähän kiinnitti huomiota maanantaina julkistettu talouskasvua ruotiva valtiovarainministeriön raportti. Siitä nousi kiivas keskustelu, joka peitti alkuun valtion kaiken huolen: Suomen talous kasvaa tulevana vuosikymmenenä hyvin hitaasti – niin hitaasti, että hyvinvointivaltion kannatus on vaikea kantaa. Suomen talouskasvun kasvunäkymät ovat huonot.

hidastunut, mutta Suomessa enemmän. Tuotanto, joka Suomessa valmistuu kymmenessä päivässä, saadaan Ruotsissa aikaan yhdeksässä päivässä.

Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn mittasi jalostusarvon kehitystä viennin painolla OP-ryhmän seminaarissa viikko sitten. Vuodesta 1988 vuoteen 2008 kilohinta nousi. Vuonna 2019 vientikilon hinta oli jo alempi kuin vuonna 2008. Suunnanmuutokset huomaa Rehnin laskelmissa, vaikka vaa'alla olisi myös – painoton – palveluvienti.

Nokian matkapuhelintuotannon nousu korjasi hetkellisesti Suomen heikkoa tuottavuutta. Heikkous on kuitenkin pysyvä tilanne. Yhtiön merkitys näkyy tuottavuuden kasvattamisen kannalta olennaisissa investointitilastoissakin. Suomi on jäänyt jälkeen kilpailijamaistaan, kun tutkimuksen ja tuotekehittelyn investoinnit ynnätään. Eniten kehitystä selittää se, että Nokian hyytyminen vei elektronikkateollisuuden tutkimusinvestoinnit laskuun.

Politiikka paluuta mieluummin tuottavuuden kasvun parantamiseen kuin tuottavuuden kasvattamiseen.

Mutta ei politiikka ihan aseetontakaan ole. Hallitusten tulisi luoda kannustimia, mahdollisuuksia ja vapauksia yrityksille kasvattaa tuottavuuttaan. Taloustutkija Vesa Vihriälä ehdottaa, että valtio perustaisi tutkimus- ja kehitysrahaston, joka tukisi pitkäjänteisiä tutkimus- ja kehitysinvestointeja. Koulutuksen kehittäminenkin auttaa, mutta vasta pitkällä aikavälillä.

Valtiovarainministeriön tuoreessa raportissa Suomen tuottavuuskehityksen ongelmaksi epäillään myös sitä, että työvoima ei siirry kitkatta vähemmän tuottavista työpaikoista tuottaviin.

Tuottavuus kasvaa yrityksissä ja vapaaehtoisesti. Rahastot ja muut tuet auttavat, jos yrityksissä on halu ja tarve kehittyä. Paikallisen sopimisen edistäminen on yksi näistä toimista, joita yritykset toivovat päätäjiltä. Toimijoiden mukaan paikallinen sopiminen lisää tuottavuutta – ainakin osassa yrityksistä.

Kun talous nousi vuosittain noin 2,5 prosentilla vuosien 1990–2000 välillä, työttömyys laski 15 prosentista 10 prosenttiin.